

Prečišćeni tekst Zakona o spomen-obilježjima obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o spomen-obilježjima ("Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008),
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list Crne Gore", br. 040/11 od 08.08.2011),
3. Zakon o izmjenama Zakona o spomen - obilježjima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/17 od 10.01.2017), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O SPOMEN - OBILJEŽJIMA

("Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 040/11 od 08.08.2011, 002/17 od 10.01.2017)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Spomen-obilježjima se trajno obilježavaju značajni događaji, čuvaju uspomene na istaknute ličnosti, njeguju ljudski ideali i kulturno-istorijske tradicije i odaje počast borcima za slobodu, civilnim žrtvama rata i masovnim stradanjima ljudi.

Član 2

Spomen-obilježje je spomen-objekat (spomen-groblje, spomen-kosturnica, spomenik, spomen-bista, spomen-ploča, spomen-kuća, spomen-dom, memorijalni muzej, zadužbinski objekat i dr.), koji izgledom, sadržajem, oznakama ili natpisom doprinosi trajnom očuvanju vrijednosti iz člana 1 ovog zakona.

Spomen-obilježjem smatra se i naziv javne ustanove, javnog preduzeća, naselja i javnog objekta (ulica, trg, put, park, česma i dr.), ako simbolizuje vrijednosti iz člana 1 ovog zakona.

Spomen-obilježjem ne smatra se objekat na groblju, osim spomen-groblja i zadužbinskog vjerskog objekta.

Član 3

Podizanje, zaštita i održavanje spomen-obilježja je u javnom interesu.

Član 4

Značajnim događajem smatra se događaj, koji:

- 1) je bio od izuzetnog značaja za državni, društveni, ekonomski ili kulturni razvoj Crne Gore;
- 2) predstavlja važan datum u oslobodilačkim i antifašističkim težnjama crnogorskog naroda ili drugih naroda u Crnoj Gori;
- 3) je od međunarodnog istorijskog, naučnog ili kulturnog značaja;
- 4) je bitno doprinio međunarodnom položaju i ugledu Crne Gore;
- 5) predstavlja doprinos u borbi za mir, razumijevanje ili saradnju naroda u svijetu;
- 6) je od posebnog značaja za određeno područje ili mjesto u Crnoj Gori.

Član 5

Istaknutom ličnošću smatra se lice:

- 1) koje je posebno zaslužno za državni, društveni, ekonomski, naučni ili kulturni razvoj Crne Gore ili određenog područja, odnosno mjesta u Crnoj Gori;
- 2) čije djelo ima međunarodni istorijski, naučni, kulturni, humanistički ili sportski značaj;
- 3) koje je bilo organizator ili istaknuti učesnik oslobodilačkog rata, ustanka ili pokreta;
- 4) koje se posebno istaklo u borbi protiv fašizma.

Spomen-obilježje, u smislu stava 1 ovog člana, može se podići vojnoj jedinici koja se posebno istakla u borbi za slobodu Crne Gore.

Član 6

Masovnim stradanjem ljudi smatra se slučaj u kojem je više lica izgubilo život u sredstvima ili od sredstava javnog saobraćaja, na radnom mjestu, u zemljotresu ili drugoj elementarnoj nepogodi.

Član 7

Ovaj zakon ne odnosi se na spomen-obilježja koja, u skladu sa zakonom, imaju status kulturno dobro.

II. PODIZANJE SPOMEN-OBILJEŽJA

Član 8

Podizanje spomen-obilježja je izgradnja ili postavljanje spomen-objekta, odnosno davanje naziva javnoj ustanovi, javnom preduzeću, naselju ili javnom objektu.

Spomen-obilježja se podižu u skladu sa programom podizanja spomen-obilježja (u daljem tekstu: Program), koji donosi skupština opštine, glavnog grada i prijestonice (u daljem tekstu: skupština opštine), uz prethodnu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove kulture (u daljem tekstu: nadležni organ).

Član 9

Spomen-obilježje za značajan događaj ne može se podići prije isteka roka od 50 godina od dana kada se događaj zbilo.

Spomen-obilježje istaknutoj ličnosti ne može se podići prije isteka roka od 20 godina od dana kada je lice umrlo.

Izuzetno, uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore, spomen-obilježje za značajni događaj ili istaknutoj ličnosti može se podići prije isteka roka iz st. 1 i 2 ovog člana.

Član 10

Nije dozvoljeno podizati spomen-obilježje:

- 1) za događaj koji označava gubitak slobode ili nezavisnosti Crne Gore;
- 2) za događaj koji simbolizuje, odnosno označava saradnju sa okupatorom, njegovim saveznikom ili pomagačem;
- 3) za događaj koji predstavlja sukob naroda isključivo na vjerskoj ili nacionalnoj osnovi;
- 4) licu koje je bilo saradnik okupatora, njegovog saveznika ili pomagača;
- 5) licu koje je zastupalo fašističke, šovinističke ili nacističke ideje ili ideologije;
- 6) licu koje je osuđeno za krivično djelo protiv čovječnosti ili drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom ili je proglašeno ratnim zločincem;
- 7) licu koje je u istoriji Crne Gore ili u istoriji čovječanstva imalo negativnu ulogu.

Član 11

Program sadrži:

- 1) značajne događaje, istaknute ličnosti, ljudske ideale, kulturno-istorijske tradicije, borce za slobodu, civilne žrtve rata i masovna stradanja ljudi za koje će se podići spomen-obilježje, sa obrazloženjem razloga za podizanje spomen-obilježja;
- 2) vrstu spomen-obilježja, način podizanja i opis simboličkog značenja;
- 3) spisak spomen-obilježja koja će biti izmijenjena, doručena, izmještena, zamijenjena ili uklonjena, sa obrazloženjem razloga;
- 4) druge elemente neophodne za sprovođenje Programa.

Član 12

Predlog Programa se dostavlja nadležnom organu radi davanja saglasnosti u odnosu na vrijednosti iz člana 11 stav 1 tačka 1 ovog zakona za koje se planira podizanje spomen-obilježja i na razloge za izmjenu, doradu, izmještanje, zamjenu ili uklanjanje spomen-obilježja.

Nadležni organ dužan je da razmotri predlog Programa i da donese rješenje najkasnije u roku od 60 dana od dana dostavljanja predloga Programa.

Nadležni organ može zatražiti da se predlog Programa dopuni u skladu sa članom 11 ovog zakona.

Ako nadležni organ u roku iz stava 2 ovog člana ne donese rješenje, smatra se da postoji saglasnost na predlog Programa.

Član 13

Skupština opštine može donijeti Program samo u okviru date saglasnosti nadležnog organa.

Skupština opštine dužna je da dostavi nadležnom organu Program najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja.

Član 14

Spomen-obilježje izgradnjom ili postavljanjem spomen-objekta može podići Crna Gora, opština, mjesna zajednica, vjerska zajednica i drugo pravno lice.

Spomen-obilježje izgradnjom ili postavljanjem spomen-objekta može podići strana država ili međunarodna organizacija.

Spomen-obilježje davanjem naziva javnoj ustanovi ili javnom preduzeću može podići osnivač ovih pravnih lica.

Spomen-obilježje davanjem naziva naselju ili javnom objektu može podići opština.

Član 15

Spomen-obilježje se podiže na mjestu gdje se značajni događaj zbio, u mjestu gdje je istaknuta ličnost rođena, stvarala, djelovala, poginula ili umrla, odnosno na mjestu koje je adekvatno za ostvarivanje cilja koji se podizanjem spomen-obilježja želi ostvariti.

Spomen-obilježje izgradnjom ili postavljanjem spomen-objekta podiže se na vidnom i pristupačnom mjestu.

Član 16

Skupština opštine, u skladu sa Programom, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa, donosi odluku o podizanju spomen-obilježja.

Odluku o podizanju spomen-obilježja izgradnjom ili postavljanjem spomen-objekta, odnosno davanjem naziva javnoj ustanovi ili javnom preduzeću, skupština opštine donosi na zahtjev subjekata iz člana 14 st. 1, 2 i 3 ovog zakona.

Odluku o podizanju spomen-obilježja davanjem naziva naselju ili javnom objektu, skupština opštine donosi na prijedlog ovlaštenog predlagača, u skladu sa zakonom i statutom opštine.

Ne može se podizati spomen-obilježje bez odluke skupštine opštine donijete u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Član 17

Nadležni organ dužan je da razmotri predlog odluke o podizanju spomen-obilježja i da donese rješenje u roku od 30 dana od dana dostavljanja.

Član 18

Zahtjev za podizanje spomen-obilježja sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahtjeva;
- 2) naznačenje događaja, ličnosti, ideala ili kulturno-istorijske tradicije za koje se traži podizanje spomen-obilježja;
- 3) podatke o vrsti i veličini spomen-obilježja;
- 4) predlog teksta koji će biti ispisan na spomen-obilježju;
- 5) predlog mjesta podizanja spomen-obilježja;
- 6) predlog načina održavanja spomen-obilježja.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se predlog idejnog rješenja spomen-obilježja i saglasnosti predviđene ovim zakonom.

Član 19

Ako se spomen-obilježje postavlja na objektu ili ako se gradi na zemljištu koje pripada objektu, za podizanje spomen-obilježja potrebna je saglasnost vlasnika, odnosno korisnika objekta.

Ako se spomen-obilježje postavlja na objektu koji je kulturno dobro ili ako se gradi na prostoru koji je zaštićena okolina kulturnog dobra, za podizanje spomen-obilježja potrebna je saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara.

Ako se spomen-obilježje gradi na prostoru koji je zakonom ili u skladu sa zakonom zaštićena prirodna cjelina, za podizanje spomen-obilježja potrebna je saglasnost organa državne uprave nadležnog za zaštitu prirode.

Član 20

Odluka o podizanju spomen-obilježja postavljanjem ili izgradnjom spomen-objekta sadrži:

- 1) značajni događaj, istaknutu ličnost, ljudski ideal, kulturno-istorijsku tradiciju, borbe za slobodu, civilne žrtve rata ili masovno stradanje ljudi za koje se podiže spomen-obilježje;
- 2) naziv subjekta koji podiže spomen-obilježje,
- 3) vrstu i dimenziju spomen-obilježja;
- 4) mjesto podizanja spomen-obilježja;
- 5) tekst koji će biti ispisan na spomen-obilježju;
- 6) rok i uslovi za podizanje spomen-obilježja;
- 7) naziv obveznika održavanja spomen-obilježja.

Član 21

Odluka o podizanju spomen-obilježja davanjem naziva javnoj ustanovi ili javnom preduzeću sadrži:

- 1) podatke o javnoj ustanovi ili javnom preduzeću kojem se daje naziv (vrsta, mjesto i dr.);
- 2) podatke o osnivaču javne ustanove, odnosno javnog preduzeća;
- 3) naziv koji se daje javnoj ustanovi, odnosno javnom preduzeću;
- 4) način i mjesto ispisivanja, odnosno isticanja naziva javne ustanove ili javnog preduzeća.

Član 22

Odluka o podizanju spomen-obilježja davanjem naziva naselju ili javnom objektu sadrži opis granica i naziv naselja, odnosno javnog objekta kojem se daje naziv.

Član 23

Skupština opštine dužna je da nadležnom organu dostavi odluku o podizanju spomen-obilježja u roku od osam dana od dana donošenja odluke.

Član 24

Za spomen-obilježje koje se podiže izgradnjom spomen-objekta, nakon donošenja odluke iz člana 20 ovog zakona, organ lokalne uprave nadležan za poslove građevinarstva, na zahtjev subjekta koji podiže spomen-obilježje, izdaje građevinsku dozvolu za izgradnju spomen-objekta, u skladu sa zakonom.

Spomen-obilježje iz stava 1 ovog člana ne može se podizati bez dozvole za građenje spomen-objekta.

Član 25

Nakon izdavanja građevinske dozvole za izgradnju spomen-objekta, subjekat koji podiže spomen-obilježje dužan je da objavi javni konkurs za izradu arhitektonskog i umjetničkog rješenja spomen-objekta.

Ocjenu i odabir arhitektonskog i umjetničkog rješenja spomen-objekta vrši stručna komisija koju obrazuje predsjednik opštine.

Troškove rada komisije iz stava 2 ovog člana snosi subjekat koji podiže spomen-obilježje.

Član 26

Subjekt koji podiže spomen-obilježje dužan je da spomen-objekat izradi u skladu sa arhitektonskim i umjetničkim rješenjem koje je odabrala stručna komisija iz člana 25 stav 2 ovog zakona.

Član 27

Organi lokalne uprave nadležni za poslove kulture i građevinarstva dužni su da spriječe bespravno podizanje spomen-obilježja, donošenjem rješenja o zabrani podizanja, odnosno o uklanjanju bespravno podignutog spomen-obilježja.

III. ZAŠTITA I ODRŽAVANJE SPOMEN-OBILJEŽJA

Član 28

Organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture vodi registar spomen-obilježja na teritoriji opštine.

Nadležni organ vodi Centralni registar spomen-obilježja na teritoriji Crne Gore.

Sadržaj i način vođenja registara iz st. 1 i 2 ovog člana i kriterijume za utvrđivanje vrste spomen-obilježja propisuje nadležni organ.

Član 29

Zaštita spomen-obilježja je sprječavanje njegovog oštećenja ili uništenja, kao i neovlašćene izmjene, dorade, izmještanja, zamjene ili uklanjanja.

Opština, preko organa lokalne uprave, obezbjeđuje zaštitu spomen-obilježja na svojoj teritoriji.

Skupština opštine može propisati uslove za pristup posjetilaca određenom spomen-obilježju.

Član 30

Održavanje spomen-obilježja obuhvata tekuće i investiciono održavanje spomen-objekta i uređenje njegove lokacije.

Spomen-obilježje mora se redovno održavati, na način i u mjeri kojom se obezbjeđuje njegov prvobitni izgled.

Član 31

Održavanje spomen-obilježja vrši subjekat koji ga je podigao, odnosno obveznik održavanja određen odlukom o podizanju spomen-obilježja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, opština obezbjeđuje održavanje spomen-obilježja koje je podigla Crna Gora, druga država ili međunarodna organizacija.

Ako je obveznik održavanja spomen-obilježja prestao da postoji ili ako iz objektivnih razloga nije u mogućnosti da vrši održavanje spomen-obilježja, održavanje spomen-obilježja obezbjeđuje opština.

Član 32

Crna Gora obezbjeđuje sredstva za održavanje spomen-obilježja iz člana 31 stav 2 ovog zakona i sredstva za obimnija održavanja spomen-groblja i drugih spomen-obilježja.

Sredstva iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se prema stvarnim potrebama koje utvrđuje nadležni organ u saradnji sa organom lokalne uprave nadležnim za poslove kulture u opštini na čijoj se teritoriji nalazi spomen-obilježje.

Član 33

Organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture utvrđuje, po potrebi, a najmanje jednom godišnje, stanje spomen-obilježja na teritoriji opštine i upozorava obveznika održavanja na neophodnost preduzimanja potrebnih mjera i radova u određenom roku.

Ako obveznik održavanja ne izvrši u određenom roku potrebne radove na održavanju spomen-obilježja, organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture izvršiće potrebne radove na spomen-obilježju na teret obveznika održavanja.

Član 34

Obveznik održavanja spomen-obilježja koji, zbog objektivnih razloga, nije u mogućnosti da vrši održavanje spomen-obilježja dužan je da o tome odmah obavijesti organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture.

Član 35

U slučaju promjene namjene prostora, u skladu sa prostornim ili urbanističkim planom, spomen-obilježje može se izmjestiti na odgovarajuću lokaciju.

Član 36

Na zahtjev članova uže porodice lica sahranjenog u spomen-groblju, organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture može, uz saglasnost nadležnog organa, dozvoliti prenošenje posmrtnih ostataka iz spomen-groblja u porodičnu grobnicu.

Ne može se vršiti prenošenje posmrtnih ostataka iz spomen-groblja bez dozvole organa iz stava 1 ovog člana.

Član 37

U postojećim spomen-grobljima i drugim spomen-obilježjima ne mogu se vršiti nova sahranjivanja.

Član 38

Izmjena, dorada, izmještanje, zamjena i uklanjanje spomen-obilježja vrši se po postupku propisanom za podizanje spomen-obilježja.

Član 39

Spomen-obilježje koje se može, bez oštećenja, odvojiti od objekta na kojem je postavljeno uklanja se skidanjem spomen-objekta.

Spomen-obilježje čiji se spomen-objekat ne može ukloniti skidanjem uklanja se rušenjem.

Ako je spomen-objekat ili dio spomen-objekta umjetničko djelo, uklanjanje spomen-obilježja vrši se skidanjem dijela spomen-objekta koji je umjetničko djelo i rušenjem ostalog dijela spomen-objekta.

Član 40

Izmjenu i doradu spomen-obilježja može, uz saglasnost autora umjetničkog i arhitektonskog rješenja, vršiti subjekat koji je podigao spomen-obilježje, odnosno opština ako je taj subjekat prestao da postoji.

Izmještanje spomen-obilježja na odgovarajuću lokaciju može vršiti organ lokalne uprave nadležan za poslove građevinarstva.

Uklanjanje spomen-obilježja skidanjem spomen-objekta ili dijela spomen-objekta vrši organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture.

Uklanjanje spomen-obilježja rušenjem spomen-objekta ili dijela spomen-objekta vrši organ lokalne uprave nadležan za poslove građevinarstva.

Zamjenu spomen-obilježja vrši javna ustanova ili javno preduzeće kojem je naziv promijenjen, odnosno organ lokalne uprave određen odlukom predsjednika opštine.

Član 41

Organ lokalne uprave nadležan za uklanjanje spomen-obilježja obavijestiće lice, odnosno subjekat koji je podigao spomen-obilježje o danu uklanjanja spomen-obilježja i pozvati ga da preuzme umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja.

Ako je lice, odnosno subjekat koji je podigao spomen-obilježje prestao da postoji ili ako se ne odazove pozivu da preuzme umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja, umjetničko djelo će se ponuditi autoru djela, odnosno njegovim nasljednicima.

Ako se autor ili njegovi nasljednici ne odazovu pozivu da preuzmu umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja, to umjetničko djelo ponudiće se nadležnom muzeju.

Ako ni muzej ne preuzme umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja, sa tim umjetničkim djelom postupaće se kao sa stvari koja nema umjetničku vrijednost.

IV. NADZOR

Član 42

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši nadležni organ.

Poslove inspekcijskog nadzora nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora, preko inspekcije za zaštitu kulturnih dobara i kulturne baštine, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

V. KAZNENE ODREDBE

Član 43

Ko ošteti, uništi, neovlašćeno izmijeni, doradi, izmjesti, zamijeni ili ukloni spomen-obilježje, podigne ili organizuje podizanje spomen-obilježja čije podizanje nije dozvoljeno kazniće se kaznom zatvora do tri godine.

Član 44

Novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu i organu lokalne samouprave ako ošteti, uništi, neovlašćeno izmijeni, doradi, izmjesti, zamijeni ili ukloni spomen-obilježje, podigne ili organizuje podizanje spomen-obilježja čije podizanje nije dozvoljeno.

Član 45

Novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura kazniće se odgovorno lice u organu skupštine opštine, ako:

- 1) donese Program bez saglasnosti nadležnog organa (član 8 stav 2 i član 13 stav 1);
- 2) ne dostavi Program nadležnom organu u propisanom roku (član 13 stav 2);
- 3) donese odluku o podizanju spomen-obilježja koja nije u skladu sa Programom ili bez saglasnosti nadležnog organa (član 16 stav 1);

4) ne dostavi nadležnom organu odluku o podizanju spomen-obilježja u propisanom roku (član 23).

Član 46

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) podigne spomen-obilježje bez odluke skupštine opštine (član 16 stav 4);
- 2) ne objavi konkurs za izradu arhitektonskog i umjetničkog rješenja spomen-objekta (član 25 stav 1);
- 3) ne izradi spomen-objekat u skladu sa odobrenim arhitektonskim i umjetničkim rješenjem (član 26);
- 4) ne održava spomen-obilježje koje je podigao (član 31 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice u državnom organu, organu opštine, mjesnoj zajednici i pravnom licu novčanom kaznom od 100 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 500 eura do 1.000 eura.

Član 47

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako bez dozvole organa lokalne uprave pokuša da prenese ili prenese posmrtno ostatke iz spomen-groblja u porodičnu grobnicu (član 36 stav 2).

Član 48

Novčanom kaznom od 250 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu lokalne uprave, ako:

- 1) ne spriječi bespravno podizanje spomen-obilježja (član 27);
- 2) ne vodi registar spomen-obilježja (član 28 stav 1);
- 3) ne ukloni spomen-obilježje skidanjem spomen-objekta koji je umjetničko djelo (član 39 stav 3);
- 4) ne obavijesti lica, odnosno subjekte o uklanjanju spomen-obilježja ili ih ne pozove da preuzmu umjetničko djelo sa uklonjenog spomen-obilježja (član 41);
- 5) ne izvrši popis i ne ustanovi evidenciju objekata bespravno podignutih kao spomen-obilježja (član 51 stav 1);
- 6) ne ukloni u propisanom roku bespravno podignute objekte koji nijesu dobili status spomen-obilježja (član 53).

Član 49

Novčanom kaznom u iznosu od 250 eura do 500 eura kazniće se za prekršaj predsjednik opštine, ako:

- 1) ne obezbijedi zaštitu spomen-obilježja na teritoriji opštine (član 29 stav 2);
- 2) ne uvrsti objekte iz člana 50 ovog zakona u predlog Programa (član 52 stav 2).

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 50

Objekti podignuti kao spomen-obilježja poslije 15. novembra 1971. godine, bez odobrenja nadležnog organa, smatraju se bespravno podignutim.

Za objekat za koji se ne može utvrditi da je podignut prije datuma iz stava 1 ovog člana smatra se da je podignut poslije tog datuma.

Član 51

Organ lokalne uprave nadležan za poslove kulture dužan je da, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, izvrši popis i ustanovi evidenciju objekata koji su bespravno podignuti kao spomen-obilježja.

Sadržaj evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ.

Član 52

Objektima iz člana 50 stav 1 ovog zakona može se dati status spomen-obilježja po postupku propisanim ovim zakonom za podizanje spomen-obilježja, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predsjednik opštine dužan je da sve objekte iz člana 50 ovog zakona uvrsti u predlog Programa.

Član 53

Objekti iz člana 50 stav 1 ovog zakona koji ne dobiju status spomen-obilježja u roku iz člana 52 stav 1 ovog zakona ukloniće se u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 54

Podzakonski akti u skladu sa ovim zakonom donijeće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 55

Započeti postupci izdavanja odobrenja za podizanje spomen-obilježja, u kojim do dana stupanja na snagu ovog zakona nije donijeta odluka, okončaće se po zakonu koji je važio u momentu podnošenja zahtjeva.

Član 56

Organi lokalne uprave nadležni za poslove kulture preuzeće evidenciju i dokumentaciju o spomenicima i spomen-obilježjima i o grobljima i grobovima jugoslovenskih boraca u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona i koristiti je za upis u registar spomen-obilježja.

Član 57

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o spomenicima i spomen-obilježjima, istorijskim događajima i ličnostima ("Službeni list SRCG", br. 26/71 i 6/88) i Zakon o grobljima, grobovima i drugim spomen-obilježjima jugoslovenskih boraca ("Službeni list SRCG", br. 8/64, 27/76 i 14/78).

Član 58

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od dana početka primjene Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15 i 40/16).